

Stat og Kommunen ikke i det lange Løb magter at opretholde saadanne Forhold, som jeg her har gjort opmærksom paa.

Der har været talt af det ærede Medlem Hr. J. Chr. Jensen om, at vi maatte have Gang i Byggeriet igen, og specielt talte det ærede Medlem om, at vi maatte have Gang i det her i København, hvor der faktisk i de senere Aar ikke har været bygget, uden hvor Andelsbyggeföreningerne eller Staten eller Kommunen har sat Byggeföretagender i Gang; og jeg er fuldt enig med det ærede Medlem i, at vi maa se at faa Gang i Byggeriet igen. Men det er vanskeligt, fordi vi har set Gang paa Gang, hvorledes der fra en Del Haandværksmestres Side er lavet Ring for at holde Priserne oppe; og det er vanskeligt ogsaa, fordi Arbejderne er imod, at Priserne paa Arbejdslønnen kommer ned. Vi har nok set, at der har været foretaget Reguleringer, saa Lønnen skulde synke, efter som Pristallet faldt; men jeg maa sige, at dette Prisdald har ikke været mærket meget ved Byggehaandværkernes Timebetaling.

Jeg staar her med Statistiske Efterretninger, hvor dette Forhold er taget op, og naar jeg gennemgaar de Tal, viser det sig, at særlig for Københavns Vedkommende har der ikke været Tale om ret stor Nedgang, selv om Livsfornödenhederne og Pristallet er gaaet ned. Ser man paa Provinsens Timebetaling og Hovedstadens Timebetaling, vil man finde, at der er en uhyre stor Forskel paa disse Tal, for adskillige Fags Vedkommende over en Krones Forskel i Timen. Dette kan ske, fordi de københavnske Byggehaandværkere har lavet et Monopol herinde, idet de gennem deres Fagforeninger har udelukket Tilgang fra Provinsens Arbejdere. Det er faktisk saaledes, at de københavnske Byggearbejdere har udelukket Provinsens Arbejdere, har afspærret dem saaledes, at de ikke kan komme til at arbejde herinde, ikke kan blive tilmeldt i deres Fagforeninger. Dette er et Forhold, som har været fremme før. Det fremkom første Gang i 1908, da de københavnske Byggehaandværkere i Anledning af, at der var 25 pCt. Arbejdsløshed herinde, spærrede for Provinsens Arbejdere. Nu har Byggehaandværkerne altsaa kunnet spærre for Provinsens Arbejdere, og derved har de sat Prisen forholdsvis højere i Vejret herinde end i Provinsen.

For Murersvendenes Vedkommende blev der saaledes i April Kvartal i København

betalt gennemsnitlig en Timeløn af 309 Ø., medens der i samme Kvartal kun blev udbetalt 189 Ø. i Provinsen, altsaa en Forskel paa 120 Ø. i Timen. Tager man det samme Forhold for Januar Kvartal, er der udbetalt 334 Ø. i Timen i København; det vil altsaa ses, at Prisen er gaaet ned. Ogsaa i Provinsen er der sket en lille Nedgang, men kun til 206 Ø. i Timen. Der er altsaa en Forskel paa Provins og Hovedstad paa 128 Ø. i Timen. Hvis man tager Murerarbejdsmand, er der en Forskel i April og Januar Kvartal paa henholdsvis 74 Ø. og 79 Ø. i Timen. Hvis man tager Møllebyggere, er der en Forskel paa 71 Ø. i Timen, og hvis man tager Tømrersvende, er der en Forskel paa 116 Ø. i Timen i April Kvartal og 156 Ø. i Timen i Januar Kvartal. Priserne er altsaa faktisk gaaet ned herinde men alt for lidt i Forhold til Provinsen. Naar Priserne gaar saa langsomt ned, kan man ikke forlange at det skal blive lettere at sætte Byggeföretagender i Gang.

Jeg vil derfor haabe, at man vil opheve Byggehaandværkernes monopoliserede Tilstand herinde og give Provinsens Arbejdere Lejlighed til at komme herind. Jeg tror, det vilde hjælpe, saa vilde Priserne komme nedad, og det vilde blive lettere at sætte Byggeföretagender i Gang. Det er sikkert rigtigt, at kunde vi faa lidt mere Gang i Byggeriet, vilde det hjælpe betydeligt paa Arbejdsløsheden. Ser man paa Tallet for de arbejdsløse, viser det sig, at de Fag, som kommer ind under Byggevirksoheden, har det største Kontingent.

Naar Mestrene vil bryde de Ringe, Aftaler og Overenskomster, som mange Steder findes indenfor Mesterorganisatio-nerne, og naar den monopoliserede Tilstand, som Arbejderne i Byggefagene har her i København, bliver taget væk, saaledes at der kan komme Tilgang fra Provinsen, tror jeg, at man ogsaa herinde vil faa Del i Prisnedgangen. Det glæder mig at kunne sige, at der allerede nu flere Steder, hvor der har været offentlige Licitationer, viser sig en klækkelig Nedgang. Ved en Licitation, der for en Maanedes Tid siden blev afholdt over Murerarbejdet og Murermaterialer til Oliefabrikken paa Den grønlandske Handels Plads, blev der saaledes sparet 80 000 Kr. eller ca. 35 pCt. Der er altsaa begyndt en Nedgang, og jeg tror, at denne Nedgang kan blive større, naar ogsaa Pristallet og Prisafalterne for Timebetalingen gaar ned herinde i København. Jeg tror, dette vil være gavnligt, og jeg tror, det vil kunne